

Sygn. akt II Ca 205/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Sztomber (spr.)
Sędziowie:	SSO Jolanta Fedorowicz SSR del. Jolanta Klimowicz-Popławska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Monika Gąsowska

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2016 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa R. S.

przeciwko Skarbowi Państwa: Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w B., Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w B. i Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 29 grudnia 2015 r. sygn. akt XI C 46/15

I. **oddala apelację;**

II. **nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowego w Białymstoku na rzecz adwokata A. S. (1) kwotę 2.952 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złote w tym 552 złote podatku VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Powód R. S. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – reprezentowanego przez Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B., Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. i Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G., łącznie kwoty 15.000 zł tj. 5.000 zł od każdego z organów pozwanego wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie

dóbr osobistych powoda w postaci naruszenia prawa do tajemnicy korespondencji. Wniósł także o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów korespondencji.

Pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku oddalił powództwo (pkt I) i nakazał wypłacić adw. A. S. (1) ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Białymstoku kwotę 2.214 zł, w tym kwotę 414 zł podatku VAT, tytułem kosztów zastępstwa procesowego udzielonego powodowi z urzędu (pkt II).

Jak wynikało z ustaleń Sądu I instancji, w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w B. w 2014 r. pod sygnaturą akt II SA/Bk 759/14 toczyło się postępowanie w sprawie ze skargi R. S. na decyzję Prezesa Sądu Okręgowego w B.z dnia 14 lipca 2014 r. nr (...) w przedmiocie odmowy udostępnienia informacji publicznej. W toku tej sprawy Wojewódzki Sąd Administracyjny w B. doręczył powodowi korespondencję zawierającą odpis postanowienia z dnia 21 sierpnia 2014 r. z uzasadnieniem. Powód w tym czasie przebywał w Zakładzie Karnym w K.. Doręczenia dokonano za pośrednictwem Dyrektora Zakładu Karnego w ten sposób, że korespondencję skierowaną do powoda zapakowano w kopertę wraz z formularzem potwierdzenia odbioru. Następnie tę kopertę zapakowano do koperty zaadresowanej do Dyrektora Zakładu Karnego w K. wraz z formularzem potwierdzenia odbioru. Przesyłka zawierała też pismo do Dyrektora Zakładu Karnego z prośbą o doręczenie korespondencji powodowi i odesłanie potwierdzenia odbioru. Pismo doręczono powodowi w dniu 29 sierpnia 2014 r.

W 2014 r. przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w G. toczyły się postępowania zainicjowane przez powoda w sprawach o sygn. akt II SA/Gd 761/14, II SAB/Gd 103/13 i IV O50/16/13. Również w tych sprawach Sąd kierował do powoda korespondencję za pośrednictwem Dyrektora Zakładu Karnego w K..

Powód zainicjował też postępowanie, które toczyło się przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w B. w sprawie o sygn. akt II SAB/Bd 117/14. Również w tej sprawie korespondencję skierowaną do powoda doręczono w oddzielnej, zaklejonej kopercie, za pośrednictwem Dyrektora Zakładu Karnego w K., do którego Sąd skierował pismo przewodnie.

W ocenie Sądu I instancji powództwo należało oddalić w całości.

Sąd Rejonowy odwołał się do regulacji art. 448 k.c., wskazując, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Stwierdził, że przepis ten pozostaje w związku z treścią art. 24 k.c., w którym uregulowano cywilnoprawną ochronę dóbr osobistych. Stosownie do regulacji prawnej wyrażonej w art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego. Zaznaczył, że przepisy art. 24 k.c. i art. 448 k.c. nie wymagają dla obciążenia odpowiedzialnością odszkodowawczą sprawcy naruszenia dóbr osobistych wykazania po jego stronie winy oraz przewidują domniemanie bezprawności jego działania.

Zgodnie z dyspozycją art. 8a § 3 k.k.w. w zw. z art. 8a § 2 k.k.w., korespondencja skazanego pozbawionego wolności prowadzona między innymi z organami wymiaru sprawiedliwości nie podlega cenzurze, nadzorowi oraz zatrzymaniu i powinna być bezzwłocznie przekazywana do adresata. Zgodnie z art. 134 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997r., Nr 89, poz. 555 ze zmianami) w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. osobom pozbawionym wolności doręcza się pismo za pośrednictwem administracji odpowiedniego zakładu. W myśl § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. z 2003 r., Nr 152, poz. 1493) korespondencję adresowaną do skazanego doręcza mu upoważniony funkcjonariusz, zaś zgodnie § 109 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 02 października 2012 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowania

tych czynności (Dz. U. z 2012r., poz. 1153) adresowaną do osadzonego przesyłkę z korespondencją urzędową z dołączonym potwierdzeniem odbioru doręcza się adresatowi za pokwitowaniem na tym potwierdzeniu.

W rozpatrywanych przypadkach doręczenia korespondencji z Sądu powodowi były wykonywane w oparciu o przepis art. 71 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 270 ze zmianami), zgodnie z którym doręczenia osobom pozbawionym wolności dokonuje się za pośrednictwem administracji odpowiedniego zakładu.

W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie pozwany Skarb Państwa – Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. (pozwany ad. 1) i Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. (pozwany ad. 3) jednoznacznie wykazali, iż w pełni sprostali wymogom powyższej procedury w związku z doręczeniem powodowi przesyłek w sprawach o sygn. akt II SA/Bk 759/14 i II SAB/Bd 117/14. Wbrew twierdzeniom powoda doręczenie przesyłki Dyrektorowi Zakładu Karnego w K., który następnie przekazał korespondencję powodowi nie naruszyło jego dobra osobistego w postaci prawa do tajemnicy korespondencji, gdyż pisma kierowane do powoda były włożone w oddzielne koperty, adresowane wyłącznie do powoda. Potwierdzają to przedłożone zwrotne potwierdzenia odbioru tych przesyłek. Ponadto prawidłowość doręczenia potwierdziła słuchana w sprawie w charakterze świadka M. L., która jest zatrudniona na stanowisku starszego sekretarza sądowego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w B. i do jej obowiązków należy m. in. wysyłanie korespondencji.

Także z nadesłanych przez statio fisci pozwanego - Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. potwierdzeń odbioru korespondencji (k.114) jednoznacznie wynika, iż do powyższej przesyłki dołączono dwa druki potwierdzenia odbioru korespondencji. Na pierwszym z nich jako adresat zgodnie z powołanym art. 71 § 2 p.p.s.a. oraz art. 134 § 2 k.p.k. w zw. z art. art. 1 § 2 k.k.w. figuruje Dyrektor Zakładu Karnego w K. z zaznaczeniem, iż korespondencję należy doręczyć osobie osadzonej w tej placówce penitencjarnej. Na potwierdzeniu widnieje pieczętka i nieczytelny podpis odbierającej w dniu 19 listopada 2014 r. przesyłkę Inspektor Zakładu Karnego w K. A. S. (2). Drugi druk potwierdzenia odbioru zawiera między innymi imię i nazwisko powoda. Widnieje na nim jego podpis świadczący o doręczeniu mu przesyłki w dniu 19 listopada 2014 r. wraz z odrębną adnotacją o nieprawidłowości dokonanego doręczenia.

Zdaniem Sądu I instancji materiał dowodowy zebrany w przedmiotowej sprawie przemawia za uznaniem, że pozwani ad. 1 i ad. 3 nie uchybili swoim obowiązkom w zakresie zapewnienia powodowi prawa do tajemnicy korespondencji. Natomiast brak jest w sprawie dowodów, by korespondencja kierowana przez pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. (pozwany ad. 2) do powoda w sprawach II SA/Gd 761/14, II SAB/Gd 103/14 i II i IV 050/16/13 była doręczona z zachowaniem tajemnicy korespondencji, bądź z jej naruszeniem. Sam pozwany ad. 2 nie był w stanie jednoznacznie wskazać, czy korespondencja kierowana do powoda była umieszczona w oddzielnej, zaklejonej kopercie, czy też w tej samej kopercie, co pismo z prośbą o doręczenie korespondencji osobie osadzonej, skierowane do Dyrektora Zakładu Karnego. Jak przyznał sam pozwany, w tym okresie w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w G. stosowano w tym względzie różną praktykę, podnosił jednak, iż z uwagi na lakoniczną treść tych pism nie zostało naruszone dobro osobiste powoda w postaci tajemnicy korespondencji, nawet jeżeli pracownik zakładu karnego miał możliwość się z nimi zapoznać.

Ostatecznie nie można było ustalić, czy rzeczywiście doszło do naruszenia tajemnicy korespondencji. Należy mieć bowiem na uwadze, iż powód w przypadku wszystkich pozwanych twierdził, iż jego prawo do tajemnicy korespondencji zostało naruszone, to w przypadku pozwanych ad. 1 i ad. 3 twierdzeniom tym skutecznie pozwani zaprzeczyli i wykazali prawidłowość doręczenia pism procesowych kierowanych do powoda. W tej sytuacji należy z ostrożnością odnosić się do twierdzeń powoda odnoszących się do działania pozwanego ad. 2 w tym zakresie. Nawet w razie przyjęcia nieprawidłowości doręczenia przesyłek kierowanych do powoda, w ocenie Sądu Rejonowego nie było podstaw do przyznania powodowi zadośćuczynienia za naruszenie jego dobra osobistego – prawa do tajemnicy korespondencji. Nie w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia dobra osobistego sąd ma obowiązek zasądzenia zadośćuczynienia. Przy stosowaniu przepisu art. 448 k.c. brany jest pod uwagę całokształt okoliczności faktycznych, w tym wina sprawcy naruszenia dóbr osobistych i jej stopień oraz rodzaj naruszonego dobra. Sąd musi każdorazowo ocenić, czy spełnione są przesłanki do uwzględnienia tego środka ochrony dóbr osobistych. Podstawą odmowy zastosowania

środka przewidzianego w art. 448 k.c. może być np. nieznaczny rozmiar krzywdy. Ciężar gatunkowy poszczególnych dóbr osobistych nie jest bowiem jednakowy i nie wszystkie dobra osobiste zasługują na jednakowy poziom ochrony za pomocą środków o charakterze majątkowym. Przekłada się to zarówno na możliwość zasądzenia zadośćuczynienia w konkretnej sprawie, jak i na jego wysokość. Jednocześnie oceniając rozmiar krzywdy należy wziąć pod uwagę zakres i trwałość skutków naruszenia oraz stopień ich uciążliwości, zaś inicjatywa dowodowa w tym zakresie obciąża stronę powodową.

Nawet w przypadku uznania, że pozwany ad. 2 naruszył dobro osobiste powoda w postaci naruszenia tajemnicy korespondencji nie ma podstaw do uwzględnienia jego żądania przyznania zadośćuczynienia pieniężnego. Powód nie wykazał, by doznał krzywdy, ewentualne naruszenie dobra osobistego miało niewielki zakres oraz uciążliwość. Sąd miał na uwadze, że zadośćuczynienie za naruszenie dobra osobistego ma charakter kompensacyjny, a nie represyjny. Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na ewentualny nieznaczny rozmiar krzywdy, który nie uzasadnia przyznania zadośćuczynienia w kwocie pieniężnej za naruszenie dobra osobistego.

Wobec powyższego Sąd I instancji w oparciu o art. 23 k.c., art. 24 §1 k.c. i art. 448 k.c. orzekł o oddaleniu wszystkich powództw w całości.

Z uwagi na korzystanie przez powoda z całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych obciążły one w przedmiotowej sprawie Skarb Państwa. Wysokość wynagrodzenia ustanowionego z urzędu pełnomocnika powoda ustalono stosownie do § 19 w zw. z § 6 pkt 3 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zmianami) – łącznie dla wszystkich powództw.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, mianowicie:

- 1) art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów prowadzącej do przyjęcia, iż nie doszło do naruszenia dobra osobistego powoda w postaci tajemnicy korespondencji,***
- 2) art. 217 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu psychologii na okoliczność ustalenia rozmiaru krzywdy doznanej przez powoda.***

Podnosząc powyższe, apelujący wnosił o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kwoty po 5.000 zł od każdego tytułem zadośćuczynienia, ewentualnie

- uchylene wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Białymstoku XI Wydział Cywilny,

- rozstrzygnięcie o kosztach procesu i zasądzenie pełnomocnikowi z urzędu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne według norm przepisanych, gdyż koszty te nie zostały opłacone przez powoda.

W odpowiedzi na apelację strony powodowej pozwany Skarb Państwa, reprezentowany przez Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. oraz Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B., wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji poczynił w przedmiotowej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne. Sąd Rejonowy trafnie uznał, że powództwo R. S. skierowane przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa o zasądzenie kwoty 15.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda w postaci prawa do tajemnicy korespondencji, podlegało oddaleniu.

Wbrew stanowisku apelującego Sąd I instancji nie dopuścił się zarzuconych uchybień procesowych. Sąd ten wyciągnął prawidłowe wnioski z zebranego w sprawie materiału dowodowego, a dokonując jego oceny nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów, uregulowanej treścią art. 233 § 1 k.p.c.

Zaznaczenia w tej mierze wymaga, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a ponadto powinna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r., II UK 154/09, LEX nr 583803). Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jest zależne od wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753; wyrok z dnia 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347; postanowienie z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136).

Podkreślić też należy, że art. 233 § 1 k.p.c. reguluje kwestię oceny wiarygodności i mocy (wartości) dowodowej przeprowadzonych w sprawie dowodów, a nie wyprowadzonych wniosków, czy poczynionych ustaleń faktycznych. Naruszenie tego przepisu może zatem polegać na dokonaniu przez sąd oceny dowodów z uchybieniem określonych w nim zasad. Prawidłowe postawienie takiego zarzutu wymaga wskazania konkretnego dowodu, którego zarzut dotyczy i podania, w czym skarżący upatruje wadliwą jego ocenę. Nie stanowi natomiast o naruszeniu powyższego przepisu pominięcie przez sąd przy wyrokowaniu określonej okoliczności faktycznej, nawet jeżeli strona uważa ją za istotną dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2003 r., II CK 293/02, LEX nr 151622), a uchybienia w tym zakresie winny się skonkretyzować w zarzucie sprzeczności ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 września 2014 r., II CSK 727/13, LEX nr 1537557).

W niniejszej sprawie zarzut dotyczący przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie został należycie uzasadniony. Skarżący nie wskazał, w jaki sposób jego zdaniem Sąd Rejonowy naruszył zasady oceny dowodów, co w konsekwencji uniemożliwiło Sądowi Odwoławczemu odniesienie się w sposób precyzyjny do tego zarzutu. Nie mógł okazać się on zatem skuteczny i stanowił jedynie polemikę z ustaleniami Sądu I instancji, który wnikliwie i zgodnie z regułami oceny dowodów rozważył materiał dowodowy, jaki został w sprawie zgromadzony. Sąd Rejonowy odniósł się bowiem zarówno do przedstawionych dokumentów, jak i zeznań świadka M. L. - starszego sekretarza sądowego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w B., do której obowiązków należy m. in. wysyłanie korespondencji. Zasadnie przyjął, iż powód nie udowodnił, iż doszło do naruszenia jego prawa do tajemnicy korespondencji i w konsekwencji zaistnienia krzywdy po jego stronie.

Rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dóbr osobistych sąd w pierwszej kolejności ustala, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, a dopiero w przypadku pozytywnej odpowiedzi powinien ustalić, czy działanie pozwanego było bezprawne. Dowód, że dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone, ciąży na osobie poszukującej ochrony prawnej na podstawie art. 24 k.c. Natomiast na tym, kto podjął działanie zagrażające dobru osobistemu innej osoby lub naruszające to dobro, spoczywa ciężar dowodu, że nie było ono bezprawne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2004 r., V CK 609/03 LEX nr 109404). W dalszej zaś kolejności powinno się zbadać pozostałe przesłanki roszczenia, tj. istnienie szkody niemajątkowej oraz związek przyczynowy pomiędzy czynem, a szkodą niemajątkową spowodowaną naruszeniem dobra osobistego. Trzeba też zaznaczyć, że uwzględnienie roszczeń z art. 448 k.c. ma charakter fakultatywny, a więc nie muszą być one zasądzone nawet mimo spełnienia przesłanek ustawowych. Sąd nie ma obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie przepisu art. 448 k.c. w każdym przypadku naruszenia

dóbr osobistych. Przy stosowaniu tego przepisu bierze się bowiem pod uwagę całokształt okoliczności faktycznych, rodzaj naruszonego dobra, rozmiar doznanej krzywdy – ocenianej obiektywnie i intensywność naruszenia, stopień negatywnych konsekwencji dla pokrzywdzonego wynikających z dokonanego naruszenia dobra osobistego.

Sąd Okręgowy w pełni podziela ocenę, że w odniesieniu do statio fisci pozwanego Skarbu Państwa - Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. zostało jednoznacznie wykazane, iż jednostki te dokonywały przesylek do powoda zgodnie z obowiązującymi w tej mierze regulacjami prawnymi, z zagwarantowaniem prawa powoda do tajemnicy korespondencji. Nie zostało też wykazane, aby zachodziły podstawy do uwzględnienia żądania powoda przyznania mu zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę w związku z naruszeniem jego dóbr osobistych - w następstwie uchybień przy przesyłaniu korespondencji przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w G..

Odnosząc się do kwestii oddalenia wniosku dowodowego strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu psychologii na okoliczność ustalenia rozmiaru krzywdy doznanej przez powoda, wskazać należy, iż po negatywnej dla powoda decyzji Sądu I instancji na rozprawie w dniu 17 listopada 2015 r. (k.110), nie zostały zgłoszone w myśl art. 162 k.p.c. zastrzeżenia do protokołu rozprawy, co prowadziło do prekluzji tegoż zarzutu naruszenia prawa procesowego.

Zgodnie bowiem z treścią art. 162 k.p.c., strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były na nim obecne, na najbliższym posiedzeniu, zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu, przy czym strona, która zastrzeżenia nie zgłosiła, traci prawo powoływania się na to uchybienie w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy. Z jednolitych wypowiedzi piśmiennictwa i judykatury wynika zarazem, iż brak winy musi być uprawdopodobniony (m.in. postanowienie SN z dnia 17 października 1969 r., I CR 316/69, OSP 1971/1/5; uchwała SN z dnia 27 października 2005 r., III CZP 55/05, OSNC 2006/9/144).

Podkreślić należy, iż celem tego przepisu jest usprawnienie postępowania, ożywienie inicjatywy stron w kierunku doraźnego, bezzwłocznego usuwania popełnianych przez sąd uchybień, ale również zapewnienie prawidłowego przebiegu postępowania przez eliminację przyczyn, które mogłyby stać się w przyszłości podstawą skutecznego zarzutu apelacyjnego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2005 r., III CZP 55/05, OSNC 2006/9/144; wyroki SN z dnia 6 grudnia 2012 r., III CSK 62/12, LEX nr 1293777; z dnia 17 kwietnia 2013 r., I CSK 447/12, LEX nr 1341647).

Odnosząc powyższe rozważania do sprawy niniejszej, wskazać należy, iż w ocenie Sądu Odwoławczego, zgłoszony w apelacji zarzut naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. jest sprekludowany i nie mógł być tym samym uwzględniony. Co więcej, skarżący nie wskazał w apelacji przyczyn, z powodu których nie zgłosił zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c. i nie uprawdopodobnił braku winy w ich niezgłoszeniu, pomijając tę kwestię milczeniem.

Z tych względów apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Sąd Okręgowy nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Białymstoku pełnomocnikowi powoda adw. A. S. (1) kwotę 2.952 zł, w tym kwotę 552 zł podatku VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu odwoławczym. Ich wysokość ustalono w oparciu o § 8 pkt 5 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015.1801).